ĢENERĀLADVOKĀTA MACEJA ŠPUNARA [*MACIEJ SZPUNAR*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2016. gada 25. oktobrī[1]

Lieta C-641/15

Verwertungsgesellschaft Rundfunk GmbH
pret
Hettegger Hotel Edelweiss GmbH

(Handelsgericht Wien (Vīnes Komerctiesa, Austrija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Intelektuālais īpašums — Direktīva 2006/115/EK — 8. panta 3. punkts — Raidorganizāciju ekskluzīvās tiesības — Izziņošana sabiedrībai — Par maksu pieejamas publiskas vietas — Viesnīcu istabās uzstādīti televizori

Ievads

1. Šajā lietā prejudiciālais jautājums ir iesniegts par Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra Direktīvas 2006/115/EK par nomas tiesībām un patapinājuma tiesībām, un dažām blakustiesībām intelektuālā īpašuma jomā[2] 8. panta 3. punkta interpretāciju. Šajā tiesību normā raidorganizācijām ir paredzētas ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt tostarp izziņot sabiedrībai to raidījumus publiskās vietās, kas ir pieejamas par maksu.

2. Kamēr izziņošanas sabiedrībai jēdziena interpretācija nerada būtiskas problēmas, tikmēr par maksu pieejamas publiskas vietas jēdziena precīza izpratne nav tik viennozīmīga. Proti, runa ir par to, vai par tādu vietu var uzskatīt viesnīcas istabu. Lai sniegtu atbildi uz šo jautājumu, ir nepieciešama padziļināta analīze par minētajā tiesību normā paredzēto ekskluzīvo tiesību ģenēzi un mērķi, raugoties plašāk par šīs tiesību normas burtisko nozīmi.

Atbilstošās tiesību normas

3. Direktīvas 2006/115 8. panta 3. punktā ir noteikts:

"Dalībvalstis paredz raidorganizācijām ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt retranslēt to raidījumus bez vadiem, kā arī tos publiskot [izziņot sabiedrībai], ja šāda publiskošana [izziņošana sabiedrībai] notiek vietās, kas pieejamas publikai par ieejas maksu."

4. Šī tiesību norma ir transponēta Austrijas *Urheberrechtsgesetz* (Autortiesību likums) 76.a pantā, kura jēga pēc būtības ir identiska iepriekš minētajai Direktīvas 2006/115 tiesību normai.

1 — Oriģinālvaloda – poļu.
2 — OV 2006, L 376, 28. lpp.

Faktiskie apstākļi, tiesvedība un prejudiciālais jautājums

5. *Hettegger Hotel Edelweiss GmbH* (turpmāk tekstā – "sabiedrība *Hettegger Hotel Edelweiss*"), atbildētāja pamatlietā, ir saskaņā ar Austrijas tiesībām reģistrēta sabiedrība. Tā tostarp uztur viesnīcu Grosarlas [*Grossarl*] ciematā (Austrija). Šīs viesnīcas istabās ir uzstādīti televizori, kas, izmantojot viesnīcai piederošu uztvērējantenu, nodrošina dažādu televīzijas raidorganizāciju raidījumu uztveršanu.

6. *Verwertungsgesellschaft Rundfunk* ir autortiesību un blakustiesību kolektīvā pārvaldījuma sabiedrība. Tā tostarp pārvalda dažādu valsts un ārvalstu televīzijas raidorganizāciju tiesības, tajā skaitā tādu raidorganizāciju tiesības, kuru raidījumi ir uztverami sabiedrībai *Hettegger Hotel Edelweiss* piederošās viesnīcas istabās.

7. *Verwertungsgesellschaft Rundfunk* uzskata, ka sabiedrība *Hettegger Hotel Edelweiss*, nodrošinot televīzijas signālu uztveršanu savas viesnīcas istabās, par maksu pieejamā publiskā vietā izziņo sabiedrībai – Direktīvas 2006/115 8. panta 3. punktu transponējošo tiesību normu izpratnē – tādu televīzijas raidorganizāciju raidījumus, kuru intereses tā pārstāv kā kolektīvā pārvaldījuma sabiedrība. Tās ieskatā uz sabiedrības *Hettegger Hotel Edelweiss* darbību, kas ietver televizoru uzstādīšanu viesnīcas istabās un televīzijas signāla pārraidīšanu tajās, līdz ar to attiecas televīzijas raidorganizāciju ekskluzīvās tiesības. Tāpēc minētajai sabiedrībai par šādas darbības atļaušanu būtu jāmaksā atbilstoša atlīdzība.

8. Saistībā ar iepriekš minēto *Verwertungsgesellschaft Rundfunk* iesniedzējtiesā vērsās pret sabiedrību *Hettegger Hotel Edelweiss* ar prasību izpaust informāciju par šīs sabiedrības viesnīcā esošo istabu skaitu un televīzijas kanāliem, kurus tajās var uztvert, kā arī samaksāt atlīdzību par to līdzšinējo izziņošanu sabiedrībai.

9. Sabiedrība *Hettegger Hotel Edelweiss* apstrīd prasības pamatotību, it īpaši apgalvojot, ka viesnīcas istabas nav par maksu pieejamas publiskas vietas Direktīvas 2006/115 8. panta 3. punkta transponējošo tiesību normu izpratnē, tāpēc uz televīzijas raidorganizāciju raidījumu izziņošanu tajās neattiecoties minētajās tiesību normās noteiktās ekskluzīvās tiesības.

10. Šādos apstākļos *Handelsgericht Wien* (Vīnes Komerctiesa, Austrija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai ir izpildīts [Direktīvas 2006/115] 8. panta 3. punktā minētais kritērijs "par ieejas maksu", ja:

— atsevišķās viesnīcas istabās ir uzstādīti televizori un viesnīcnieks nodrošina, ka tajos tiek uztverts dažādu televīzijas un radio raidījumu signāls ("viesnīcas istabas televīzija"), un

— par istabas lietošanu (ar "viesnīcas istabas televīziju") viesnīcnieks prasa atlīdzību par nakti ("istabas cena"), šajā atlīdzībā ietverot arī maksu par televizora un tajā uztveramo televīzijas un radio raidījumu lietošanu?"

11. Lēmums par prejudiciāla jautājuma uzdošanu Tiesā tika saņemts 2015. gada 3. decembrī. Rakstveida apsvērumus iesniedza pamatlietas puses, Polijas valdība un Eiropas Komisija. Pamatojoties uz Tiesas Reglamenta 76. panta 2. punktu, Tiesa nolēma nenoturēt tiesas sēdi.

Analīze

12. Uzdodot prejudiciālo jautājumu šajā lietā, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2006/115 8. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka televizoru uzstādīšana viesnīcu istabās un televīzijas vai radio signālu izziņošana ar to starpniecību ir raidorganizāciju raidījumu izziņošana sabiedrībai publiskās vietās, kas ir pieejamas par maksu, minētās tiesību normas izpratnē un tāpēc uz to attiecas šo raidorganizāciju ekskluzīvās tiesības, kas ir noteiktas minētajā tiesību normā.

Jēdziens "izziņošana sabiedrībai"

13. Runājot par izziņošanu sabiedrībai, Tiesa jau ir nospriedusi, ka televizoru uzstādīšana viesnīcu istabās un televīzijas signālu pārraidīšana ar to starpniecību ir izziņošana sabiedrībai Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīvas 2001/29/EK par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā [3] 3. panta 1. punkta izpratnē attiecībā uz autoru tiesībām uz viņu darbiem [4], kā arī Direktīvas 2006/115, kas attiecas uz izpildītāju un fonogrammu producentu tiesībām uz taisnīgu atlīdzību [5], 8. panta 2. punkta izpratnē.

14. Kā atbildētāja pamatlietā pamatoti uzsvērusi savos apsvērumos šajā lietā, minētajos spriedumos izskatīto tiesību normu aizsardzības objekts un apjoms nav tāds pats kā Direktīvas 2006/115 8. panta 3. punktam. Proti, Direktīvas 2001/29 3. panta 1. punkts attiecas uz ļoti plašām autoru tiesībām atļaut vai aizliegt savu darbu izziņošanu sabiedrībai jebkādā formā un ar jebkādiem līdzekļiem. Tomēr Direktīvas 2006/115 8. panta 2. punktā ir noteiktas tikai fonogrammu [6] producentu un izpildītāju tiesības uz vienreizēju atlīdzību par publicētas fonogrammas izmantošanu izziņošanas sabiedrībai nolūkā.

15. Savukārt radio un televīzijas raidījumi ir ļoti īpašs aizsardzības objekts, ja runa ir par izziņošanu sabiedrībai. Raidījuma pastāvēšanas nosacījums ir tā pārraidīšana, proti, izziņošanas sabiedrībai forma [7]. Tātad, atšķirībā no darbiem, to izpildījuma un fiksācijas [8], izziņošana sabiedrībai ir ne tikai viens no raidījumu ekspluatācijas veidiem, bet arī pašam aizsardzības objektam raksturīgs elements.

16. Taču neuzskatu, ka ar šo radio un televīzijas raidījumu kā aizsardzības objektu īpašo raksturu viesnīcas istabās uzstādītiem televizoriem pārraidītu signālu kontekstā būtu pamatota citāda izziņošanas sabiedrībai jēdziena interpretācija, nekā Tiesa jau pieņēmusi agrākos nolēmumos [9]. Šajā ziņā uzskatu, ka šīs judikatūras gaismā televīzijas vai radio signāla pārraidīšana, izmantojot viesnīcu istabās uzstādītus televizorus, ir jāatzīst par raidorganizāciju raidījumu izziņošanu sabiedrībai Direktīvas 2006/115 8. panta 3. punkta izpratnē.

17. Savienības likumdevējs savukārt raidorganizāciju ekskluzīvās tiesības ir ierobežojis, tās attiecinot uz izziņošanu sabiedrībai publiskās vietās, kas ir pieejamas *par maksu*. Tāpēc atliek pārbaudīt, vai viesnīcu istabas ir par maksu pieejamas publiskas vietas minētās tiesību normas izpratnē.

3 — OV 2001, L 167, 10. lpp.

4 — Spriedums, 2006. gada 7. decembris, *SGAE*, C-306/05, EU:C:2006:764, 47. punkts un rezolutīvās daļas 1) punkts.

5 — Spriedums, 2012. gada 15. marts, *Phonographic Performance (Ireland)*, C-162/10, EU:C:2012:141, 46. punkts un rezolutīvās daļas 1) punkts.

6 — Tā ir muzikāli un muzikāli literāru darbu izpildījuma fiksācija.

7 — Direktīvas 2006/115 8. panta 3. punktā izmantotais termins poļu valodā "program" pilnībā neaptver to īpašo iezīmi, bet terminoloģija angļu valodā (*broadcast*), franču valodā (*émission*) un vācu valodā (*Sendung*) nerada šaubas, ka minētajā tiesību normā noteiktais aizsardzības objekts ir raidorganizāciju pārraidītais saturs.

8 — Tostarp radio un televīzijas raidījumu fiksācija, kas izziņošanas sabiedrībai kontekstā ir aizsargāta saskaņā ar Direktīvas 2001/29 3. panta 2. punkta d) apakšpunktu.

9 — Šādu secinājumu nemaina arī 2012. gada 15. marta spriedums *SCF*, C-135/10, EU:C:2012:140, kurā Tiesa nosprieda, ka fonogrammu atskaņošana zobārsta kabinetā nav to izziņošana sabiedrībai Direktīvas 2006/115 8. panta 2. punkta izpratnē. Minētais spriedums tika pasludināts tajā pašā dienā un tādā pašā sastāvā kā iepriekš minētais 2012. gada 15. marta spriedums *Phonographic Performance (Ireland)*, C-162/10, EU:C:2012:141. Tātad atšķirīgie Tiesas nolēmumi šajās divās lietās skaidri liecina par viesnīcas istabu un zobārsta kabineta atšķirīgo situāciju.

Par maksu pieejamas publiskas vietas jēdziens

18. Pamatlietā prasītāja apgalvo, ka, tā kā viesnīcu istabas parasti ir pieejamas tikai viesnīcu klientiem, proti, personām, kuras ir samaksājušas vai apņēmušās samaksāt par izmitināšanu, bet televīzijas raidījumu skatīšanās iespējas nodrošināšana ar istabās uzstādītiem televizoriem ir viesnīcas sniegtā pakalpojuma būtiska sastāvdaļa un ietekmē šī pakalpojuma cenu, viesnīcu istabas ir jāuzskata par publiskām vietām, kas ir pieejamas par maksu, Direktīvas 2006/115 8. panta 3. punkta izpratnē.

19. Patiešām, minētās tiesību normas burtiskais formulējums liek saprast, ka tā būtu jāsaprot iepriekš minētajā veidā. Proti, ja pašu formulējumu "par maksu pieejamas publiskas vietas" ņemtu vērā atrauti no Direktīvas 2006/115 8. panta 3. punkta ģenēzes, mērķa un nozīmes autortiesību un blakustiesību regulējuma sistēmā, viesnīcas istabu varētu uzskatīt par tādu vietu.

20. Tomēr, tāpat kā atbildētāja pamatlietā, Polijas valdība un Komisija, uzskatu, ka šāda interpretācija nebūtu saderīga ne ar Savienības likumdevēja gribu šīs tiesību normas pieņemšanas brīdī, ne ar nozīmi, kāda būtu tai jāpiešķir pašreizējos tehnikas un tirgus apstākļos.

Direktīvas 2006/115 8. panta 3. punkta interpretācija tā ģenēzes gaismā

21. Direktīvā 2006/115 ir kodificēta Padomes 1992. gada 19. novembra Direktīva 92/100/EEK par nomas tiesībām un patapinājuma tiesībām, un dažām blakustiesībām, kas attiecas uz autortiesībām intelektuālā īpašuma jomā [10]. Direktīvas 92/100 8. panta 3. punkts attiecīgi atbilda tagadējam Direktīvas 2006/115 8. panta 3. punktam.

22. Minētā tiesību norma tika izstrādāta pēc 1961. gada 26. oktobra Romas Konvencijas par izpildītāju, fonogrammu producentu un raidorganizāciju tiesību aizsardzību (turpmāk tekstā – "Romas konvencija") 13. panta d) punkta parauga. To it īpaši apstiprina grozītā priekšlikuma Direktīvai 92/100 paskaidrojuma raksts, kurā attiecībā uz mums interesējošo tiesību normu (priekšlikumā tā ir apzīmēta kā 6.a panta 3. punkts) ir noteikts: "3. punkts, kas ir izstrādāts pēc Romas konvencijas 13. panta [..] d) punkta parauga, paredz [..] ekskluzīvas tiesības izziņot sabiedrībai televīzijas raidījumus *saskaņā ar nosacījumiem, kas jau ir minēti Romas konvencijā*" [11] . Šādu minētās tiesību normas ģenēzi ir apstiprinājusi arī Tiesa, norādot, ka "tiesību uz izziņošanu sabiedrībai apjoms tiks noteikts saskaņā ar Romas konvencijas 13. panta d) punktā paredzēto, kurā šis apjoms ir ierobežots tikai attiecībā uz publikai pret ieejas maksu pieejamām vietām" [12]. Direktīvas 92/100 izstrādes laikā netika pieņemts priekšlikums par raidorganizāciju tiesību atļaut vai aizliegt izziņot sabiedrībai to raidījumus aizsardzības paplašināšanu ārpus Romas konvencijā definētā apjoma [13].

23. Tādējādi Savienības likumdevēja griba bija raidorganizāciju tiesību atļaut vai aizliegt izziņot sabiedrībai to raidījumus aizsardzību noteikt tādā apjomā, kādā šīs tiesības ir aizsargātas Romas konvencijā. Par maksu pieejamas publiskas vietas jēdziens tāpēc būtu jāinterpretē saskaņā ar šī paša jēdziena interpretāciju atbilstoši minētās konvencijas 13. panta d) punktam.

10 — OV 1992, L 346, 61. lpp.

11 — COM/92/159, galīgā redakcija, 13. lpp. angļu un vācu valodas redakcijā. Mans izcēlums.

12 — Spriedums, 2014. gada 4. septembris, Komisija/Padome, C-114/12, EU:C:2014:2151, 96. punkts.

13 — Skat. S. von Lewinski, in: M. M. Walter, S. von Lewinski (ed.), *European Copyright Law. A Commentary*, Oxford University Press 2010, 327. lpp.

24. Lietas dalībnieki, kas ir iesnieguši apsvērumus šajā lietā, tostarp prasītāja pamatlietā, ir vienisprātis par to, ka par maksu pieejamas publiskas vietas jēdziens minētā Romas konvencijas noteikuma izpratnē nozīmē – un katrā ziņā šīs konvencijas pieņemšanas brīdī nozīmēja – vietu, kurā maksa tiek iekasēta tieši saistībā ar iespēju šādā vietā skatīties sabiedrībai izziņotu televīzijas raidījumu [14]. Nepieciešamība noteikt šādas tiesības, kas ir paredzētas Romas konvencijas 13. panta d) punktā, agrīnajā televīzijas attīstības stadijā bija saistīta ar vispārējo praksi rīkot televīzijas raidījumu kolektīvo skatīšanos par ieejas maksu. Tas deva iespēju aizliegt šādu demonstrējumu rīkošanu, ja tā nebija saderīga ar raidorganizāciju vai televīzijā pārraidīto pasākumu rīkotāju interesēm. Jēdziens "ieejas maksa" šeit tomēr nebūtu jāsaprot burtiski. Protams, kā tas ir citu izrāžu veidu gadījumā, piemēram, kino vai teātrī, ieeja zālē, kurā notiek izrāde, ir iespējama, tikai uzrādot maksājuma apliecinājumu, piemēram, biļeti. Taču biļetes cena ir maksājums nevis "par ieeju" zālē, bet gan par iespēju skatīties izrādi.

25. Savukārt, ja runa nav par maksu, kas ir tieši saistīta ar iespēju skatīties televīzijas raidījumus, bet maksa tiek iekasēta tikai par citiem pakalpojumiem, piemēram, ēdināšanu, šāda situācija neietilpst "par maksu pieejamas publiskas vietas" jēdzienā Romas konvencijas 13. panta d) punkta izpratnē. Šādu minētās konvencijas tiesību normas interpretāciju uzsver doktrīnā atzīti autoritatīvi avoti [15].

26. Kā tādēļ Romas konvencijas 13. panta d) punkta gaismā vērtēt pakalpojumu, kas ietver televīzijas signāla pieejamības nodrošināšanu ar viesnīcas istabās uzstādītu televizoru palīdzību? Vispirms nepiekrītu prasītājas pamatlietā paustajam viedoklim, ka viesnīcas istaba ir par maksu pieejama publiska vieta šīs tiesību normas izpratnē, tāpēc ka viesnīcas istabas ir pieejamas tikai ar nosacījumu, ka par tām tiek samaksāts. Kā esmu norādījis jau iepriekš, atbilstoši Romas konvencijas autoru nodomam maksas "par ieeju" jēdziens patiesībā attiecas nevis uz pašu fizisko iekļūšanu noteiktā vietā, bet tikai uz iespēju, kas ir saistīta ar šādu iekļūšanu, skatīties tur pieejamo raidījumu. Taču maksa par viesnīcas istabu ir nevis maksa par iespēju skatīties tajā televīzijas raidījumus, bet gan par nakšņošanu. Televīzijas raidījumu pieejamība ir tikai papildu pakalpojums, ko klients sagaida tāpat kā tekošu ūdeni, dzērienus vai interneta pieslēgumu.

27. Līdz ar to mēs nonākam līdz otram būtiskam aspektam no Romas konvencijas 13. panta d) punkta interpretācijas skatupunkta saistībā ar televīzijas raidījumu izziņošanu viesnīcas istabās. Kā esmu norādījis iepriekš 25. punktā, maksa par tādu pakalpojumu sniegšanu, kas nav šādu raidījumu izziņošana, piemēram, par ēdināšanas pakalpojumiem, nav pietiekama, lai šādu situāciju kvalificētu kā tādu, uz kuru attiecas minētajā tiesību normā noteiktās ekskluzīvās tiesības. Līdzīgi ir viesnīcas istabu gadījumā, kad maksa ir cena par izmitināšanas pakalpojumu, kurā viens no elementiem, kas nav konstituējošs, galu galā var būt televīzijas raidījumu pieejamība.

28. Mani nepārliecina prasītājas pamatlietā arguments, ka televīzijas pieejamība istabā ļauj paaugstināt izmitināšanas cenu, tāpēc daļa no šīs cenas būtu jāuzskata par maksu par iespēju skatīties televīzijas raidījumus. Pirmkārt, apstāklis, ka televīzijas raidījumu pieejamība istabā var paaugstināt viesnīcas standartu un līdz ar to ietekmēt izmitināšanas cenu, nemaina faktu, ka tā ir kopējā cena par izmitināšanas pakalpojumu, kurā televīzijas raidījumu pieejamība ir tikai viens no vairākiem elementiem. Šāda pakalpojuma cenas lielums ir atkarīgs no ļoti daudziem faktoriem, un, bez šaubām, būtu grūti noteikt, cik lielā mērā šo cenu ietekmē televīzijas raidījumu pieejamība.

29. Turklāt būtu jāuzsver, ka televīzijas signāla pieejamība viesnīcas istabā ir izmitināšanas pamatpakalpojumu papildinošs pakalpojums, nevis otrādi. Tāpēc nav nozīmes prasītājas pamatlietā argumentam, kas minēts tās apsvērumos šajā lietā un pamatots ar izmitināšanas viesnīcas istabā pakalpojuma salīdzinājumu ar papildu pakalpojumiem, piemēram, ēdināšanas pakalpojumiem, kas tiek

14 — Gan Romas konvencijas 13. panta d) punkts, gan Direktīvas 2006/115 8. panta 3. punkts attiecas uz televīzijas un radio raidorganizācijām. Tomēr praksē šo tiesību normu piemērošanas problēmas attiecas galvenokārt uz televīzijas raidorganizācijām, kā tas ir arī pamatlietā. Tādēļ turpinājumā savos apsvērumos pievērsīšos galvenokārt šādām raidorganizācijām. Šie apsvērumi lielākā vai mazākā mērā attiecas arī uz radio raidorganizācijām.

15 — Skat. it īpaši C. Masouyé, *Guide de la Convention de Rome et de la Convention Phonogrammes*, OMPI, Ženēva, 1981, 72. un 73. lpp.; S. von Lewinski, *International Copyright Law and Policy*, Oxford University Press 2008, 218. un 219. lpp.

sniegti saistībā ar izrādēm tādās vietās kā kinoteātri un tamlīdzīgi. Protams, tādu papildu pakalpojumu sniegšana par papildu maksu neizslēdz raidījumu izziņošanas sabiedrībai kvalifikāciju kā tādu, kas tiek veikta par maksu pieejamā publiskā vietā, ja maksa turklāt tiek iekasēta par pašu iespēju būt klāt izrādē, piemēram, kino biļetes veidā. Taču šāda situācija pilnīgi atšķiras no izmitināšanas viesnīcā pakalpojuma.

30. Tāpēc nepiekrītu prasītājas pamatlietā uzskatam, ka, raugoties no minētā tiesiskā regulējuma interpretācijas viedokļa, maksa par izmitināšanu viesnīcā būtiski atšķiras, piemēram, no maksas par ēdināšanas pakalpojumiem. Tādas ēdināšanas vietas īpašnieks, kurā ir uzstādīti televizori, līdz ar to arī var paaugstināt cenas par saviem pakalpojumiem, īpaši saistībā ar sabiedrībai sevišķi interesējošiem raidījumiem, kā, piemēram, sporta pārraidēm. Jāatgādina, ka vietas ieņemšana pie galdiņa šādā vietā parasti nav iespējama bez tajā piedāvāto ēdienu vai dzērienu pasūtīšanas. Tomēr tas nenozīmē, ka, piemēram, cenu par alus kausu var uzskatīt kā maksu par raidījuma skatīšanos, bet pašu vietu kā par maksu pieejamu publisku vietu Romas konvencijas 13. panta d) punkta izpratnē. Maksai par izmitināšanas pakalpojumu viesnīcas istabās ir tieši tāds pats raksturs.

31. Turklāt visai bieži mēdz būt tā, ka ēdināšanas vietas apmeklējuma mērķis faktiski ir televīzijas pārraides skatīšanās, bet patēriņam ir tikai papildu raksturs, savukārt viesnīcas istaba parasti netiek īrēta, lai tur skatītos televīziju. Viesnīcas istabā televīzijas signāla pārraidīšanas pakalpojumam, pretēji prasītājas pamatlietā apgalvotajam, nav patstāvīga saimnieciska darījuma rakstura.

32. Rezumējot, uzskatu, ka līdzīgi ēdināšanas un citām vietām, kurās var būt uzstādīti televizori, bet kurās iespējamās maksas tiek iekasētas nevis saistībā ar iespēju skatīties televīzijas raidījumus, bet gan saistībā ar citiem tur sniegtiem pakalpojumiem, viesnīcu istabas nav par maksu pieejamas publiskas vietas Romas konvencijas 13. panta d) punkta izpratnē, līdz ar to uz raidorganizāciju raidījumu izziņošanu sabiedrībai šajās istabās neattiecas šo raidorganizāciju ekskluzīvās tiesības, kas tiek aizsargātas saskaņā ar minēto tiesisko regulējumu.

33. Tā kā Savienības likumdevējs, pieņemot Direktīvas 92/100 8. panta 3. punktu (tagad – Direktīvas 2006/115 8. panta 3. punkts), nebija plānojis šo aizsardzību paplašināt vairāk, nekā tas ir paredzēts Romas konvencijā, šī tiesību norma šīs konvencijas gaismā ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā ietvertais jēdziens "par maksu pieejamas publiskas vietas" neattiecas uz viesnīcu istabām.

Direktīvas 2006/115 8. panta 3. punkta interpretācija pašreizējos tehnikas un tirgus apstākļos

34. Ja es pareizi saprotu prasītājas pamatlietā apsvērumus, tā izvirza arī argumentu, ka Romas konvencijas 13. panta d) punktā paredzētais raidorganizāciju tiesību lemt par savu raidījumu izziņošanu sabiedrībai aizsardzības apjoma ierobežojums izrietēja no tehnikas un tirgus apstākļiem, kas pastāvēja konvencijas pieņemšanas laikā, bet kas pašlaik ir pilnībā mainījušies. Tā it īpaši norāda, ka tolaik televizora esamība mājā bija ievērojami retāka parādība nekā šobrīd, bet viesnīcu istabās televizoru nebija nemaz vai gandrīz nemaz. Šī iemesla dēļ tās ieskatā ierasta prakse bija tāda, ka tika rīkotas par maksu pieejamas televīzijas raidījumu publiskas skatīšanās, un tas pamatoja tādu raidorganizāciju tiesību noteikšanu Romas konvencijā, kas bija formulētas atbilstoši tā laika realitātei. Tomēr tagad, ņemot vērā šīs realitātes pārmaiņas, autortiesību un blakustiesību augstais aizsardzības līmenis, kam ir veltīta Direktīva 2006/115, prasītājas pamatlietā ieskatā paģēr citādu direktīvas 8. panta 3. punkta interpretāciju.

35. Šis ir arguments, kas būtu jāapsver. Arī es atbalstu tiesību normu dinamisku interpretāciju, kas ir spējīga pielāgot tiesību normu jēgu mainīgajiem faktiskajiem apstākļiem un tādējādi ļaut sasniegt mērķi, kāds ir izvirzīts šajās normās [16]. Tomēr nedomāju, ka šāds solis būtu nepieciešams vai iespējams šajā lietā, un tam ir divi iemesli.

16 — Skat. manus secinājumus lietā *Vereniging Openbare Bibliotheken*, C-174/15, EU:C:2016:459.

36. Pirmkārt, man nešķiet, ka Direktīvas 2006/115 8. panta 3. punkts, kaut arī veidots pēc 1961. gadā parakstītās Romas konvencijas parauga, būtu tik novecojis, kā to iesaka prasītāja pamatlietā. Protams, privātu televīzijas aparātu izplatība mainīja televīzijas skatīšanās ieradumus. Tomēr televīzijas pārraižu publiska skatīšanās nav iznīkusi. It īpaši sporta pasākumu pārraides bieži tiek izziņotas sabiedrībai dažāda veida "līdzjutēju zonās", kinoteātros, brīvdabas kino vietās utt. Šādas izrādes bieži vien ir par maksu, tāpēc uz tām attiecas Direktīvas 2006/115 8. panta 3. punktā aizsargātās tiesības.

37. Otrkārt, tiesību normu dinamiska interpretācija ir pamatota tikai ar nosacījumu, ka tajā tiek ņemts vērā mērķis, ko Savienības likumdevējs ir vēlējies sasniegt, ieviešot šādu tiesību normu, un ka šāda interpretācija kalpo šī mērķa sasniegšanai izmainītos faktiskos apstākļos, bet ne šī mērķa aizstāšanai ar citiem mērķiem. Raugoties no šāda viedokļa, nepamatots būtu uzskats, ka, ja reiz Romas konvencijas parakstītāju mērķis nebija no raidorganizāciju ekskluzīvo tiesību tvēruma izslēgt televizorus viesnīcu istabās, jo šādu televizoru tajās parasti nebija, tad tagad šī konvencija būtu jāinterpretē tādējādi, ka televizori viesnīcu istabās ir ietverti šo tiesību aizsardzības apjomā.

38. Gluži pretēji, konvencijas parakstītāji neņēma vērā televizorus viesnīcu istabās, bet viņu mērķis bija no ekskluzīvo tiesību tvēruma izslēgt raidījumu izziņošanas sabiedrībai gadījumus tādās vietās kā ēdināšanas vietas, kurās netiek iekasēta īpaša maksa par minēto raidījumu izziņošanu, bet viesnīcu istabu situācija ir analoga ēdināšanas vietu situācijai [17]. Tādējādi dinamiska interpretācija tieši nozīmē, ka atbilstoši konvencijas parakstītāju mērķim viesnīcu istabas arī ir jāizslēdz no ekskluzīvo tiesību tvēruma.

39. Tāpēc es neuzskatu, ka faktisko apstākļu izmaiņas, kas ir notikušas kopš Romas konvencijas parakstīšanas, pamatotu tādu Direktīvas 2006/115 interpretāciju, kas pilnībā atšķiras no šīs konvencijas parakstītāju mērķiem un gribas.

Pārējie prasītājas pamatlietā argumenti

40. Prasītāja pamatlietā savos apsvērumos attiecībā uz izskatāmo lietu vēl izvirza ekonomiska rakstura argumentu. Saskaņā ar šo argumentu viesnīcnieki no televīzijas raidījumu piedāvāšanas viesnīcu istabās iegūst ekonomisku labumu (televīzijas pieejamība palielina viesnīcas standartu un līdz ar to izmitināšanas cenu), kas nebūtu iespējams bez raidorganizāciju sniegtajiem pakalpojumiem, bet tikmēr pašas raidorganizācijas atbilstoši nepiedalās minētā labuma gūšanā.

41. Runājot par šo argumentu, vispirms ir jāatzīmē, ka, ja nebūtu televīzijas raidorganizāciju sniegto pakalpojumu, nebūtu ne šādu pakalpojumu piedāvājuma, ne pieprasījuma, tostarp viesnīcu istabās. Šis konstatējums ir gluži acīmredzams un vienādā mērā attiecas uz visiem viesnīcā sniegtajiem pakalpojumiem.

42. Ja runā par dalību ekonomiskā labuma gūšanā, jāatgādina, ka vairuma televīzijas raidījumu apraide notiek tā saucamajā brīvajā uztveršanā, kas nozīmē, ka raidorganizācija nesaņem nekādu maksu par televīzijas raidījumu uztveršanu. Raidorganizācija savukārt gūst ienākumus no reklāmas un citiem komerciāliem paziņojumiem (vai sabiedrisko raidorganizāciju gadījumā – no dažāda veida dotācijām), kuru cena (t.i., cena par raidlaiku, ko raidorganizācija iekasē no reklāmdevēja) cita starpā ir atkarīga no paredzamā skatītāju skaita. Potenciālo skatītāju skaita pieaugumam saistībā ar to, ka

17 — Skat. šo secinājumu 30. punktu.

raidorganizācijas raidījumus var uztvert arī viesnīcu istabās, tādējādi ir pozitīva ietekme uz raidorganizācijas ieņēmumiem, pat ja praksē šī ietekme ir neliela. Tāpēc nevar apgalvot, ka raidorganizācijas nekādā apmērā nepiedalās tā ekonomiskā labuma gūšanā, kas izriet no televīzijas raidījumu pieejamības viesnīcu istabās [18].

43. Visbeidzot, runājot par prasītājas pamatlietā īpaši uzsvērto apstākli, ka televīzijas pieejamība viesnīcu istabās ietekmē viesnīcu standartu, ir jāatzīmē, ka patiesībā šis pakalpojums pašlaik ir tik izplatīts, ka tas netiek sniegts vienīgi viszemākā standarta viesnīcās. Citiem vārdiem, iespēja skatīties televīzijas raidījumus istabās praktiski ir obligāts viesnīcnieka darbības veikšanas nosacījums vidējas vai augstas klases līmenī.

44. Tikmēr Direktīvas 2006/115 8. panta 3. punktā raidorganizācijām ir noteiktas ne tikai tādas tiesības uz atlīdzību kā, piemēram, šīs direktīvas 8. panta 2. punktā paredzētās, bet arī ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt savu raidījumu izziņošanu sabiedrībai. Tas nozīmē, ka raidorganizācijām ir tiesības iebilst pret savu raidījumu izziņošanu sabiedrībai, ko veic konkrēts subjekts. Atzinums, ka šīs tiesības ietver arī raidījumu izziņošanu viesnīcu istabās, nozīmētu atzīt raidorganizāciju iespēju izlemt, vai kāds var sniegt viesnīcu pakalpojumus vai nē. Lai arī Romas konvencijas parakstītāju mērķis patiešām bija sniegt raidorganizācijām iespēju aizliegt rīkot viņu raidījumu publisku skatīšanos par maksu, viņu mērķis tomēr noteikti nebija piešķirt tām tiesības izlemt par citu personu iespējām veikt cita veida darbību, kuras ietvaros televīzijas raidījumu izziņošanai ir tikai gadījuma raksturs [19]. Tāpēc prasītājas pamatlietā piedāvātā minētās tiesību normas interpretācija būtu acīmredzami pretrunā Romas konvencijas mērķiem un tādēļ arī Savienības likumdevēja gribai.

45. Visbeidzot, prasītāja pamatlietā izvirza argumentu, ka raidorganizāciju tiesībām lemt par savu raidījumu izziņošanu sabiedrībai būtu jāpiemēro tāda pati aizsardzība, kāda saskaņā ar Direktīvas 2001/29 3. pantu attiecībā uz izziņošanu sabiedrībai tiek piemērota citiem autortiesību aizsargātiem objektiem. Šis arguments, manuprāt, ir neatbilstošs.

46. Pretēji tam, kā apgalvo prasītāja pamatlietā, nav nekādu pretrunu tajā, ka vienam un tam pašam izmantošanas veidam ir piemērojami dažādi noteikumi atkarībā no tā, vai runa ir par raidorganizāciju raidījumiem vai citiem objektiem, ko aizsargā autortiesības. Šāda atšķirība izriet no paša tiesiskā regulējuma, kas attiecas uz šiem dažādajiem aizsardzības objektiem. Kā pamatoti ir norādījuši pārējie šīs tiesvedības dalībnieki, atšķirībā no darbiem, kuriem autortiesībās ir piemērojama pilnīga aizsardzība, raidorganizāciju raidījumiem kā blakustiesību objektam – attiecībā uz izziņošanu sabiedrībai – ir piemērojama aizsardzība, kas ir ierobežota, to attiecinot tikai uz izziņošanu par maksu pieejamās publiskās vietās. Tāpēc nekas neliecina par vajadzību raidorganizāciju tiesību aizsardzības līmeni attiecībā uz viņu raidījumu izziņošanu sabiedrībai vienādot ar aizsardzības līmeni, kas attiecas uz citiem autortiesību aizsargātiem objektiem.

47. Līdz ar to Direktīvas 2006/115 8. panta 3. punkta analīzes rezumējums ir tāds, ka ne šīs tiesību normas ģenēze un mērķis, ne arī citi apsvērumi neliecina par tādu par maksu pieejamas publiskas vietas jēdziena izpratni, ka šajā jēdzienā būtu ietvertas viesnīcu istabas.

18 — Situācija ir atšķirīga attiecībā uz maksas raidījumu raidorganizācijām, kurām tomēr ir iespēja izlemt, ar ko un ar kādiem nosacījumiem tās noslēdz līgumus par savu raidījumu pārraidīšanu. Tāpēc tās var nesniegt viesnīcām piekļuvi saviem raidījumiem vai arī sniegt to par sev pieņemamu cenu.

19 — Protams, situācijā, kurā, kā tas ir pamatlietā, raidorganizāciju tiesības īsteno mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas, runa parasti ir par atlīdzību saņemšanu par raidījumu izziņošanu sabiedrībai. Tas nemaina faktu, ka, raugoties formāli, raidorganizācijas var aizliegt šādu izziņošanu, turklāt šī tiesību norma tika pieņemta ar šādu nolūku (skat. šo secinājumu 24. punktu un 15. zemsvītras piezīmē minēto literatūru).

Secinājumi

48. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, piedāvāju Tiesai uz *Handelsgericht Wien* (Vīnes Komerctiesa, Austrija) prejudiciālo jautājumu atbildēt šādi:

Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra Direktīvas 2006/115/EK par nomas tiesībām un patapinājuma tiesībām, un dažām blakustiesībām intelektuālā īpašuma jomā 8. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka televizoru uzstādīšana viesnīcu istabās un televīzijas vai radio signālu izziņošana ar to starpniecību nav raidorganizāciju raidījumu izziņošana sabiedrībai publiskās vietās, kas ir pieejamas par maksu, šīs tiesību normas izpratnē.